

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**Інститут просторового планування та перспективних технологій
Кафедра інформаційних систем і технологій**

«З А Т В Е Р Д Ж У Ю»

**Голова науково-методичної комісії
спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»**

_____ / доц. Лагун А.Е./
/підпис/ /ініціали та прізвище /
«__» _____ серпня _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВБЗ 3. Психологія управління

/код і назва навчальної дисципліни/

Другий (магістерський рівень)

/рівень вищої освіти/

вид дисципліни _____ **за вибором** _____

(обов'язкова / за вибором)

мова викладання _____ **українська** _____

освітня(ні) програма _____ **«Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг»** _____

спеціальність _____ **122 «Комп'ютерні науки»** _____

/шифр і назва /

галузь знань _____ **12 «Інформаційні технології»** _____

/шифр і назва/

Львів – 2024

Робоча програма з навчальної дисципліни "Психологія управління" для здобувачів освіти за освітньою програмою «Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг».

Інституту просторового планування та перспективних технологій

/назва інституту/

Розробники:

доц, к.пед.н.

/посада, науковий ступінь та вчене звання/

/підпис/

Калінська О.П.

/ініціали та прізвище/

Старший викладач

/підпис/

/ Угрин Л.Є.

Гарант освітньої програми:

доцент кафедри ІСТ, к.т.н. _____ Лагун А.Е.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри інформаційних систем і технологій.

Протокол від «___» _____ 2024 року № ___

1. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/год.	3 / 90	
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	30	
• лекційні заняття, год.	15	
• семінарські заняття, год.		
• практичні заняття, год.	15	
• лабораторні заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	60	
• контрольні роботи, к-сть/год.		
• розрахункові (розрахунково-графічні) роботи, к-сть/год.		
• індивідуальне науково-дослідне завдання, к-сть/год.		
• підготовка до навчальних занять та контрольних заходів, год.	60	
Екзамен	2 сем	

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:
денної форми навчання – 33,0 % заочної форми навчання – %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни “Психологія управління” - формування у майбутніх ІТ-фахівців умінь психологічного аналізу особистостей та міжособистісних взаємин у групах, визначення засобів оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Допомогти майбутнім ІТ-спеціалістам усвідомити роль і значущість психологічного підходу в процесі управління; ознайомити з найважливішими теоретичними розробками, експериментальними й прикладними дослідженнями психологів, підвищити рівень управлінської компетентності майбутніх фахівців за допомогою отримання ними психологічної підготовки в галузях екології та інформаційних технологій.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів освіти компетентностей:

інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі комп’ютерних наук та інформаційних технологій або у процесі навчання, що пов’язані з комп’ютерним еколого-економічним моніторингом.

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосування знань в галузі фундаментальних наук для засвоєння професійних дисциплін.

ЗК2. Володіння навичками в галузі комп’ютерних наук та інформаційних технологій, зокрема комп’ютерному еколого-економічному моніторингу.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність застосувати знання на практиці.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

2.3. Результати навчання відповідно до освітньої програми, методи навчання і викладання, методи оцінювання досягнення результатів навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати: основні терміни і поняття – культура управління, менеджмент; мотивація, об’єкт психології управління, організаційна структура управління, оцінювання діяльності персоналу, прийняття управлінського рішення, психологічна культура, психологічний бар’єр, психологія управління людськими ресурсами, ризик, соціальна інформація, стиль керівництва, темперамент, функції управління.

уміти: використовувати міжособистісні відносини в системах управління, здійснювати психологічне мотивування та контролювання, використовувати психологічні аспекти інформаційного забезпечення управління, використовувати психологічні основи прийняття рішень, застосовувати психологічні основи організації праці та професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **програмні результати навчання:**

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання рівня досягнення результатів навчання
ПР3. Проводити системний аналіз об’єктів проектування та обґрунтовувати вибір структури, алгоритмів та способів створення інтелектуальних систем. ПР5. Оцінювати результати діяльності команд та колективів у сфері	Лекції, лабораторні заняття: пояснювально-ілюстративний метод,	Поточний контроль: - Тестування. - Усне фронтальне опитування. - Виконання індивідуальних завдань.

<p>інформаційних технологій, забезпечувати ефективність їх діяльності.</p>	<p>репродуктивний метод, евристичний метод. Самостійна робота: репродуктивний метод, дослідницький метод.</p>	<p>- Виконання та захист лабораторних робіт. - Захист індивідуальних завдань. Заліковий контроль: - тестування; - індивідуальне опитування. - розв'язування практичних задач</p>
<p>УМ1.1. Знати методи, способи і технології збору інформації з різних джерел, контент-аналізу документів, аналізу та обробки даних. УМ1.2. Знати способи і методи навчання, методи самоосвіти, основи наукової та дослідницької діяльності, методи пошуку, збору, аналізу й обробки інформації УМ2.7. Використовувати знання і навички ефективної комунікації, планування часу, контролювання якісних показників роботи в команді УМ2.8. Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей робототехнічних системи, методів оцінювання ризиків їх проектування</p>	<p>Лекції, лабораторні заняття: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, евристичний метод, методи індукції та дедукції, аналізу і синтезу. Самостійна робота: репродуктивний метод, метод аналізу</p>	<p>Поточний контроль: - Тестування. - Усне фронтальне опитування. - Виконання індивідуальних завдань. - Виконання та захист лабораторних робіт. - Захист індивідуальних завдань. Заліковий контроль: - тестування; - індивідуальне опитування. - розв'язування практичних задач</p>
<p>КОМ1. Уміння усної та письмової комунікації українською мовою. КОМ2. Уміння усної та письмової комунікації англійською мовою. КОМ3. Здатність використовувати інформаційні та інші засоби для ефективного спілкування. АіВ1. Здатність адаптуватися до нових умов. АіВ2. Здатність приймати самостійні рішення у критичних умовах. АіВ4. Здатність прогнозувати тенденції суспільного, науково-технічного та цивілізаційного розвитку та будувати власну стратегію коекзистенції у відповідності з ними.</p>	<p>Лекції, лабораторні заняття: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, евристичний метод, методи індукції та дедукції, аналізу і синтезу. Самостійна робота: репродуктивний метод, метод аналізу</p>	<p>Поточний контроль: - Тестування. - Усне фронтальне опитування. - Виконання індивідуальних завдань. - Виконання та захист лабораторних робіт. - Захист індивідуальних завдань. Заліковий контроль: - тестування; - індивідуальне опитування. - розв'язування практичних задач</p>

2.4. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1.		

3. Анотація навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни за вибором “Психологія управління” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра “Комп’ютерний еколого-економічний моніторинг”. Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування знань та розумінь з психологічного підходу в процесі управління, ознайомлення з найважливішими теоретичними розробками, експериментальними й прикладними дослідженнями психологів, оволодіння та підвищення рівня управлінської компетентності; регуляції і саморегуляції поведінки підлеглих; формування продуктивних команд з урахуванням психологічних властивостей і міжособистих відносин.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Лекційні заняття

№ п/п	Найменування розділів, тем	К-ть год.	
		ДФН	ЗФН
1.	Лекція 1. Вступ. Психологія управління, як наука. Структура курсу, місце психології управління серед інших наук, взаємозв’язки між ними, історія розвитку наук про людський фактор. Соціотехнічні системи. Рекомендована література.	2	
2.	Лекція 2. Відгук (реакція) людини з позицій психології управління. Дія як реакція на подразник. Прості та комплексні подразники. Поняття семантики, синтаксису, прагматики, семіотики. Функція відгуку, її компоненти, психологічна інтерпретація, основні взаємозв’язки. Таксономія типів діяльності. Механізми поведінки людини. (Впливи, їх типи. Відчуття, сприйняття. Мислення і образ ситуації.) Співвідношення інстинкту і розуму. Психофізичні основи неусвідомленого впливу. Особливості, переваги і недоліки стереотипної поведінки. Взаємодоповнення компонентів впливів. Динаміка відгуку. Управління поведінкою у безпрецедентних ситуаціях.	2	
3.	Лекція 3. Основні закони управління поведінкою людини. Основні закони і закономірності управління поведінкою людини та їх врахування в умовах виробництва. Функція корисності. Психологічні механізми запуску автоматизмів - стереотипних дій і поведінкових схем: принципи взаємного обміну, послідовності, соціального доказу, авторитету, привабливості, дефіциту.	2	
4.	Лекція 4. Використання технології нейролінгвістичного програмування (НЛП) для впливу на поведінку людини. Навіювання як метод психологічного впливу. Ефект первісності. Психологічні прийоми – маніпуляції і шляхи їх нейтралізації. Класифікації маніпуляторів. Переконання як метод психологічного впливу.	2	
5.	Лекція 5. Основні компоненти невербальної комунікації. Візуальні способи психодіагностики параметрів людини.	2	

	Вербальна і невербальна комунікація. Функції невербальної комунікації. Основні компоненти невербальної комунікації (жести, міміка, погляд, дотик, розмовна дистанція тощо), їх класифікація та особливості інтерпретації. Етнічні аспекти невербальної комунікації під час управлінського спілкування. Сигнали особистості. Зовнішній вигляд та прояви поведінки (стать, вік, конституція, почерк, голос, очі, фізіономіка, невербаліка тощо), аналіз документів, кореляційні зв'язки між характеристиками індивіда. Психологічні характеристики, рекомендовані впливи, очікувані реакції. Імовірнісні аспекти прогнозів щодо очікуваної поведінки.		
6.	Лекція 6. Управлінські конфлікти та шляхи їх вирішення. Сутність, поняття, причини конфліктів у спілкуванні. Типологія конфліктів у комунікативних процесах. Динаміка міжособистісного конфлікту. Типи особистостей та ймовірність їх конфліктної поведінки у процесі спілкування. Стили поведінки у конфлікті та їх доцільність. Засоби та методи запобігання та подолання конфліктів у спілкуванні.	3	
7.	Лекція 7. Психолого-управлінські питання етики ділового спілкування. Суспільство та підприємницькі цінності. Етикет ділового спілкування. Самоімідж. Чоловік у сучасному світі та його страхи. Жінка у суспільстві та проблема «скляного даху». Національно-демографічні особливості етики ділового спілкування. Побудова психологічного образу індивіду на ґрунті його іншого вигляду. Володіння голосом, мовою. Сміх, прояви емоцій. Проблеми гендеру та зміни самооцінки у в трудовому колективі.	2	
	Усього годин	15	

4.2. Практичні заняття

№ п/п	Зміст (теми) занять	К-ть год.	
		ДФН	ЗФН
1.	Діагностика особистості засобами візуальної діагностики.	2	
2.	Дослідження основних компонентів невербальної комунікації	2	
3.	Самооцінка стилю управління	2	
4.	Діагностування типу міжособистісних стосунків	2	
5.	Використання маніпуляційних способів ініціації поведінкових схем	2	
6.	Аналіз позицій та стилів спілкування. Підготовка до професійного спілкування. Асертивність та маніпуляції.	2	
7.	Психічне здоров'я як чинник ефективної діяльності. Проектування психічної структури особистості. Психологічні засоби у системі мотивації та стимулювання праці.	2	
8.	Побудова психологічного образу індивіду на ґрунті його іншого вигляду.		
	Усього годин	15	

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів.		
	Індивідуальна робота в умовах дистанційного навчання.	20	
	- Робота з лекційним матеріалом	40	

-	Підготовка до практичних занять		
		Усього годин	60

5. Опис методів оцінювання результатів навчання нь

Методи контролю знань та умінь здобувача при вивченні дисципліни включають:

1. **Поточний контроль роботи здобувача:**

- за допомогою усного опитування під час практичних занять;
- робота у ВНС

2. **Підсумковий (заліковий) контроль:**

- Складання залікового контролю передбачає виконання письмової та усної компонент.

Письмова компонента включає практичні завдання, які потрібно розв'язати на основі вивчених лекцій. Усна компонента передбачає пояснення виконаних практичних завдань.

Робота в умовах дистанційного навчання

При дистанційній роботі (у тому числі за умов карантину) передбачається співбесіда зі студентами під час проведення відео конференцій на лекційних заняттях. Письмові роботи пересилаються до ВНС, або на електронну пошту викладача в домені @fpu.ua. Дистанційні заняття проводяться на платформах MS Teams, Google Meet чи Zoom.

6. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Розподіл балів за видами навчальної роботи для здобувачів денної форми навчання:

Розподіл балів у 100-бальній шкалі		
Поточний контроль (ПК)		Разом за дисципліну
(вказуються різні форми поточного контролю та максимальні бали за виконані завдання)		
		30
Практичні роботи (виконання та захист)	ДФН	40
Семестровий контроль (СК)		Разом за дисципліну
(вказуються форми семестрового контролю та максимальні бали за виконані завдання)		
Семестрова залікова контрольна робота	ДФН	60

Порядок та критерії виставлення балів та оцінок:

В процесі навчання здобувач повинен продемонструвати активну навчальну діяльність протягом семестру і за результатами **поточного контролю** набрати **до 40 балів**.

До **обов'язкових видів робіт** поточного контролю входить захист практичних робіт і розміщенням результатів у ВНС, які складаються і оцінюються відповідно від 0 до 5 балів кожна робота: $8 \cdot 5 = 40$ балів. За несвоєчасну здачу та допущені помилки бали віднімаються.

При виставленні фактичної оцінки в журналі обліку викладач на лабораторних заняттях слідує таким критеріям

- правильність розв'язання та розуміння виконаної роботи (до 60 % максимальної оцінки);
- вчасність виконання (до 40 % максимальної оцінки).

Студент, який вчасно (до початку заліково-екзаменаційної сесії) не виконав усі обов'язкові види робіт з поточного контролю, не допускається до написання залікової роботи.

На **заліку** здобувач може отримати максимум **60 балів**. Залік складається з письмової та усної компонент. Письмова компонента - білет, який складається із завдань двох рівнів, що оцінюються за окремою шкалою:

Рівень 1 – тести – 20 балів;

Рівень 2 – дати правильне визначення - 20

Рівень 3 – дати розгорнуту відповідь на поставлене питання (практичне завдання) – 20 балів.

Усна компонента передбачає пояснення виконаних на письмовій компонентів практичних

завдань.

При виставленні оцінки за кожне практичне завдання екзаменаційного контролю враховується:

- правильність виконання та розуміння;
- вміння використати альтернативні способи розв'язування

Загальна кількість балів за письмову та усну компоненту додається до поточної оцінки. Фактична кількість балів, отримана студентом, переводиться в державну підсумкову оцінку за такими критеріями.

Шкала оцінок: 88-100 – «відмінно»; 71-87 – «добре»; 50-70 – «задовільно»; 0-49 – «незадовільно».

Шкала ЄКТС: 88-100 – А; 80-87 – В; 71-79 – С; 61-70 – D; 50-60 – Е; 26-49 – FХ; 00-25 – F.

7. Рекомендована література

Базова

1. Ленсіоні П. Ідеальний командний гравець. Як розпізнати і розвинути три основних якості – КК «КСД» - Харків. - 2017. – 192 с.
2. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення: навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни/ В.С. Лозниця. – К.: «ЕксОб», 2000. – 304 с.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч. посібник / С.Д. Максименко. – К.: Центр учб. літ-ри, 2008. – 272с.
4. Мельник Л.П. Психологія управління: курс лекцій. – 2-ге вид., стереотип / Л.П. Мельник. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
5. Нестуля О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ ст. – початок ХХІ ст.): навч.посіб. Полтава: ПУЕТ, 2016. 375 с.
6. Нік Крейг. Лідерство починається з призначення. К.: Фабула, 2019. 240 с.
7. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління : навч. посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. — 2-ге вид., допов. – К. : Академвидав, 2010. – 544 с.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: посібник / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2003. – 568 с.
9. Психологія лідерства в бізнесі: навчальний посібник / Т. Гура, О. Романовський, А. Книш. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2017. – 100 с.
10. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків, 2017. 100 с.
11. Сапольскі Р. Біологія поведінки. Причини доброго і поганого в нас. . – Київ: Наш формат, 2022. – 672 с.
12. Славінська І. Теплі історії талановитих людей. - Видавництво Брайт Букс- 2014 – 136 с.
13. Стівен Р. Кові 7 звичок надзвичайно ефективних людей – КК «КСД» - Харків. - 2014. – 384 с.
14. Стівен Р. Кові Восьма звичка. Від ефективності до величі. – КК «КСД» - Харків. - 2017. – 496 с.
15. Стівен Р. Кові Лідер у мені – КК «КСД» - Харків. - 2016. – 896 с.
16. Стратегії і тактики спілкування. Патрік Кінг. – Книголав. – 2017 – 128 с.
17. Таранюк К. В., Кобушко Я. В. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с.
18. Ходаківський Є.І. Психологія управління: навч. посібник / Є.І Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. – К.: Центручбової літератури, 2008. – 608 с.

Допоміжна

1. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: підручник/ Я.В. Крушельницька. – К.: КНЕУ, 2003. – 367 с.
2. Лозниця І.С. Психологія менеджменту: навч. посібник/ І.С. Лозниця. – К.: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2000. – 512 с.
3. У лабіринтах психології особистості: Світ психічних явищ / авт. упоряд. О.В. Тимченко, В.Б. Шапар. – Х.: Прапор, 1997. – 414 с.
4. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера : навч. посіб. / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, В. В. Карманенко.— К .: Знання, 2013. — 287 с.

8. Узгодження з іншими навчальними дисциплінами

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, щодо якої проводиться узгодження	Прізвище та ініціали викладача	Підпис
1			

9. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки
1			
2			
3			

10. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність у Національному університеті «Львівська політехніка» (затверджене вченою радою університету від 20.06.2017 р., протокол № 35).

11. УНІФІКОВАНИЙ ДОДАТОК

Національний університет «Львівська політехніка» забезпечує реалізацію права осіб з інвалідністю на здобуття вищої освіти. Інклюзивні освітні послуги надає Служба доступності до можливостей навчання «Без обмежень», метою діяльності якої є забезпечення постійного індивідуального супроводу навчального процесу студентів з інвалідністю та хронічними захворюваннями. Важливим інструментом імплементації інклюзивної освітньої політики в Університеті є Програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та навчально-допоміжного персоналу у сфері соціальної інклюзії та інклюзивної освіти.

Звертатися за адресою: вул. Карпінського, 2/4, І-й н.к., кімн. 112

E-mail: nolimits@lpnu.ua

Websites: <https://lpnu.ua/nolimits><https://lpnu.ua/integration>